

SÜLOĞLU BARAJ GÖLÜ VE ÇEVRESİNİN (EDİRNE) KUŞLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Mustafa KAYA

Trakya Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 22030, Edirne
Corresponding author: e-mail: mustkaya22@hotmail.com

Alınış (Received) : 23 Kasım 2014, Kabul Ediliş (Accepted) : 13 Şubat 2015, Published (Basım): Aralık 2015

Özet: Bu çalışma Edirne ilinin 36 km kuzeydoğusunda Süloğlu ilçesine 2,5 km mesafedeki Süloğlu Baraj Gölü ve Çevresinde yapılmıştır. Araştırmada Ekim 2012-Eylül 2013 yılları arasında yapılan 30 günlük gözlem sonuçları değerlendirilmiş ve 101 kuş türü tespit edilmiştir. Saptanan türlerin, bölge statüleri ve koruma statüleri, üreme durumları ile birlikte topluca bir tablo halinde verilmiştir. Ayrıca kuş türleri ile araştırma alanının sorunları ve bu sorunların çözüm önerileri tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kuşlar, Süloğlu, Edirne.

A Research on Birds of Süloğlu Dam Lake and Environment (Edirne)

Abstract: This study was performed in an around Süloğlu Dam Lake located 2.5 km far away from Süloğlu, a district settled 36 km northeast of Edirne province. The results of 30 days of observations between October 2012 and September 2013 were evaluated and a total of 101 bird species were determined. The regional status of determined species, as well as their protection and breeding status were given as a table. The problems concerning the study area and the birds species present and solution offers to these problems were discussed.

Key words: Birds, Süloğlu, Edirne.

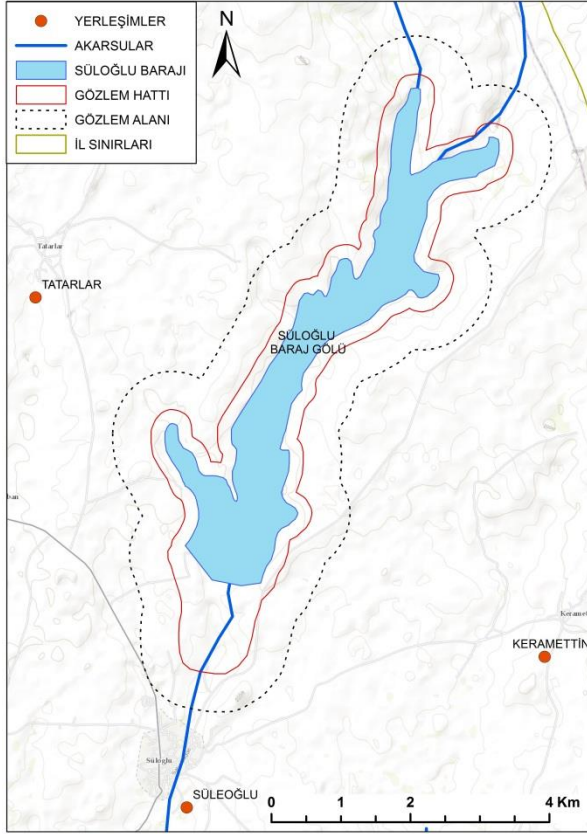
Giriş

Süloğlu Barajı Edirne ilinin 36 km kuzeydoğusunda Süloğlu ilçesine 2,5 km mesafededir. Süloğlu Deresi üzerine kurulmuştur. Sulama, taşkın koruma, Edirne İli'ne içme ve kullanma suyu temini için 1975-1978 yılları arasında inşa edilmiştir. Sulama alanı kapasitesi 4009 ha'dır. Süloğlu Barajı'nın büyük bir alanı tarım arazisidir. Bir kısmı ise piknik alanı olarak kullanılmaktadır. Barajın ayak kısmı özellikle yaşlı kavak ağaçları ve çalılıklardan oluşmaktadır (Şekil 1).

Son yıllarda küresel ısınma, yoğun sanayileşme, konut ve tarım arazileri edinme, termik ve nükleer enerji santralleri, rüzgar gülleri ve birçok olumsuz çevresel etkenler nedeniyle bu doğal alanların yapısı olumsuz yönde hızla değişmektedir. Doğal olarak bu olumsuz çevresel etkenler, çevreyi ve üzerinde barındırdıkları canlıları da direkt veya dolaylı olarak etkilemektedir. Bu olumsuzluklardan en çok etkilenen canlıların başında da kuşlar gelmektedir. Kuşların korunması hakkında birçok koruma çalışmaları yapılmış olsa da son 25 yılda global ölçekte kuşları tehdit eden etkenler engellenememiştir. Bu yüzden kuşların global, bölgesel ve yerel boyutta durumlarının tanımlanması ve izlenmesi oldukça önem taşımaktadır. Süloğlu Barajı'nı tehdit eden unsurların başında aşırı zirai ilaçlama, çevresinde bulunan yeşil alanın yok edilmesi ve alternatif enerji modeli olan

rüzgar güllerinin yapılma tehlikeleridir. Süloğlu Barajı'nın herhangi bir koruma statüsü yoktur.

Trakya Bölgesi'nde kuşlarla yapılan araştırmalarla ilgili birçok makale (Kumerlove 1970; Kaya ve Kurtonur 1989, 1994, 2000, 2003; Kaya 1998, 2004a, 2004b, 2012, Kaya ve ark. 1999, kitap ve raporlar (Yarar ve Magnin 1997; Hasbenli 2006 (259 tür); Kaya ve ark. 2009; Zal 2006; UDGP (2004), YMBP (2010) (166 tür) hazırlanmıştır. Ancak Süloğlu Barajı ile ilgili herhangi bir ornitolojik araştırma yapılmamıştır. Proje alanı aynı zamanda kuşların önemli göç yollarının biri (Ortadoğu göç yolu) üzerinde bulunmaktadır. Kuzeydoğu Avrupa'dan güneye göç eden kuşların birçoğu Eylül ve Ekim aylarında bu bölge üzerinden göç ederler. Aynı şekilde dönüşlerini de yine Şubat ve Mart aylarında bu bölgeyi kullanarak yaparlar. Bu nedenle de araştırma alanı ornitofaunası açısından çok önemlidir. Ayrıca bu tür lokal araştırmalar Türkiye Kuş Türleri haritasının oluşturulmasında önemli bir kaynak niteliği taşıyacaktır. Tüm bu nedenlerle Süloğlu Barajı ve çevresinde envanter çalışması şeklindeki bu araştırmayla kuş türlerini tespit ederek, Trakya Bölgesi kuş faunasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Şekil 1: Süloğlu Baraj Gölü ve Çevresi.

Materyal ve Metod

Çalışma alanında Ekim 2012-Eylül 2013 yılları arasında toplam 30 gün arazi çalışması gerçekleştirilmiştir. Arazi çalışmaları 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. aylarda 2'şer gün, üreme dönemi olan 3, 4, 5. Aylarda ise 4'er günlük gözlemler şeklinde yapılmıştır. Araştırma alanında gözlem yapılırken Bibby (2004)'den yararlanılmıştır. Gözlemler, araştırma alanındaki kuş çeşitliliği ve kuş türlerinin habitat tercihleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle gözlemlerin, araştırma alanının olabildiğince büyük bir kısmını kapsayan bir saha araştırması şeklinde gerçekleştirilmesine gayret edilmiştir. Bu bağlamda iki farklı habitat özelliğine sahip gözlem hattı belirlenmiştir. Birinci gözlem hattını, genellikle seyrek çalılıklardan ve tarım arazisinden oluşan baraj gölü çevresi, ikinci gözlem hattını ise baraj gölünün daha çok yaşlı kavak, söğüt ağaçları ve çalılık arazinin oluşturduğu ayak kısmı oluşturmaktadır.

Gözlemler çıplak gözle yapılmış veya gerektiğinde 10X10 Soligor marka dürbün, 12X42 DCF Nikon marka dürbün ve 20-60X100 ölçekli Konus marka teleskop kullanılmıştır. Ayrıca kuşların videolarını çekmek için JVS marka video kamera ve fotoğraflarını çekmek için tele objektifli Pentax K10 marka fotoğraf makinası kullanılmıştır. Kuşların teşhislerinde çeşitli kaynaklardan yararlanılmıştır (Bruun ve ark. 1990,

Gooders 1995, Heinzel ve ark. 1995, Simeonov ve ark. 2002).

Bulgular

Süloğlu Baraj Gölünde Ekim 2012- Eylül 2013 yılları arasında yapılan 30 günlük gözlemler sonucu 101 kuş türü tespit edilmiştir. Çalışmada saptanan kuş türlerinin listesi, bölge statüleri ve koruma statüleri, üreme durumları ile birlikte Tablo 1'de topluca verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde araştırma sahasında 32 türün ürediği görülmektedir. Bu kuşların üreme kriterleri Hagemeyer ve Blair (1997)'e göre indirgenerek kategorize edilmiştir. Bu kriterler;

1. Yeni uçmaya başlamış ya da tüylenmiş yavru
2. Kullanılan yuva
3. Yuvada yumurta
4. Yuvada yavru şeklindedir.

Buna göre:

1. kategoriye giren kuş türü sayısı 3, 2. kategoriye giren kuş türü sayısı 11, 3. kategoriye giren kuş türü sayısı 3 ve 4. kategoriye giren kuş türü sayısı da 15'tir (Tablo 1). Araştırma sahasında üreyen türlerin çoğunluğunun, Süloğlu Baraj Gölü'nün ayak kısmını oluşturan yaşlı kavak, dişbudak ağaçları ve çalılıklardan oluşan habitatta yuvalandıkları tespit edilmiştir (22 tür). Araştırma sahasında 101 kuş türünden 32'sinin (% 31.6) üreyen olması önemsenmelidir.

Tablo 1'e bakıldığında genellikle bir gözlem gününde sayılan tür birey sayılarının düşük olduğu görülmektedir. Bir günde gözlemlenen birey sayısı 100'ü geçen tür sayısı 12'dir (Tablo 1). Bunun nedeninin, Süloğlu Baraj Gölü'nün çevresinin genellikle açık tarım arazileri ve küçük çalılık alanlardan oluşması, bu alanların kuşların barınma, beslenme ve yuvalanma alanlarına uygun yeterli habitat oluşturamamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Gözlemlenen 101 kuş türünün Bölge Statülerine Bakıldığında 47 türün yerli (Y: yıl boyunca görülen türler), 37 türün yaz ziyaretçisi (YZ: 01 Mart-30 Eylül arası gözlemlenen türler) ve 17 türün de kış ziyaretçisi (K: 01 Eylül-01 Mart tarihleri arasında gözlemlenen türler) olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Yine Tablo 1 incelendiğinde tespit edilen kuş türlerinin çeşitli kategorilerde tehlikeyle karşı karşıya oldukları görülmektedir. IUCN (2014)'ne göre 1 tür NT: 99 tür ise LC statüsündedir (IUCN 2014). Bern Sözleşmesi'ne göre 27 tür B3, 67 tür ise B2 kategorisindedir (BERN 1993). CITES'e göre 1 tür EK II (Fauna) kategorisindedir (CITES 2014) (Tablo 1).

MAKK'a göre EK-I'e 19 kuş türü, EK-II' ye ise 16 kuş türü girmektedir (MAKK 2014) (Tablo 1).

Tablo 1: Süloğlu Baraj Gölü ve Kuşları.

Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Üreme	Birey Sayısı	Gözleendiği Aylar	Alan Statüsü	IUCN	CITES	BERN	MAKK
1. Tepeli Batağan	<i>Podiceps cristatus</i> (Linnaeus, 1758)		5	12,1,2,3	KG	LC		B3	
2. Küçük Batağan	<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Palas, 1764)		7	1-12.	Y	LC		B2	
3. Beyaz Pelikan	<i>Pelecanus onocratalus</i> Linnaeus, 1758		6	5,6,8	YG	LC		B2	
4. Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i> (Linnaeus, 1758)		12	1,2,3	KG	LC		B3	EK-I
5. Cüce Karabatak	<i>Phalacrocorax pygmeus</i> Palas, 1773		15	12,1,2	KG			B2	
6. Gri Balıkçıl	<i>Ardea cinerea</i> (Linnaeus, 1758)		6	1-12.	Y	LC		B3	EK-I
7. Büyük Akbalıkçıl	<i>Casmerodius alba</i> (Linnaeus, 1758)		9	11,12,2,3	KG	LC		B2	
8. Küçük Akbalıkçıl	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1766)		15	6,7,8,9,10	YG	LC		B2	
9. Akleylek	<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	4	17	4,5,6,7,8	YG	LC		B2	
10. Karaleylek	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)		3	7,8	YG	LC	EK2	B2	
11. Kuğu	<i>Cygnus olor</i> (Gmelin, 1789)		5	12,1,2,3	KG	LC		B3	
12. Çamurcun	<i>Anas crecca</i> (Linnaeus, 1758)		46	1,2,3	KG	LC		B3	EK-II
13. Çıkrıkçın	<i>Anas querrquedula</i> (Linnaeus, 1758)		52	1,2,3,5,6,8,10	Y	LC		B3	EK-II
14. Yeşilbaş Ördek	<i>Anas platyrhynchos</i> (Linnaeus, 1758)		2	2,3	KG	LC		B3	EK-II
15. Atmaca	<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)		3	2,3,6,8,9,12	Y	LC		B2	
16. Çakırkuşu	<i>Accipiter gentilis</i> (Linnaeus, 1758)		2	7,8	YG	LC		B2	
17. Saz delicesi	<i>Circus aeruginosus</i> (Linnaeus, 1758)		3	1-12.	Y	LC		B2	
18. Şahin	<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)		5	1-12.	Y	LC		B2	
19. Kerkenez	<i>Falco tinnunculus</i> (Linnaeus, 1758)		2	11,2,5,7,8,10	Y	LC	EK2	B2	
20. Bildircin	<i>Coturnix coturnix</i> (Linnaeus, 1758)		28	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
21. Su Yelvesi	<i>Rallus aquaticus</i> (Linnaeus, 1758)		4	1-12.	Y	LC		B2	EK-I
22. Yeşilayak Su Tavuğu	<i>Gallinula chloropus</i> (Linnaeus, 1758)		5	1-12.	Y	LC		B3	EK-I
23. Sakarmeke	<i>Fulica atra</i> (Linnaeus, 1758)		100+	01.Ara	Y	LC		B3	EK-II
24. Deniz Saksığanı	<i>Haematopus ostralegus</i> (Linnaeus, 1758)		5	12,1,3	KG	LC		B3	EK-I
25. Kolyeli Küçük Yağmurkuşu	<i>Charadrius dubius</i> (Scopoli, 1786)		7	1,2	KG	LC		B2	
26. Küçük Kumkuşu	<i>Calidris minuta</i> (Leisler, 1812)		9	1,2	KG	LC		B2	
27. Kızılback	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)		9	11,12	KG	LC		B3	EK-I
28. Yeşil Düdükçün	<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758		4	11,12	KG	LC		B2	
29. Dere Düdükçünü	<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)		6	11,12,1	KG	LC		B3	
30. Çulluk	<i>Scolopax rusticola</i> (Linnaeus, 1758)		3	12,1,3	KG	LC		B2	EK-II
31. Karabaş Martı	<i>Larus ridibundus</i> (Linnaeus, 1758)		24	1-12.	Y	LC		B2	EK-II
32. Gümüşü Martı	<i>Larus cachinnas</i> (Palas, 1826)		32	01.Ara	Y	LC		B3	EK-II
33. Sumru	<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758		13	1-12.	Y	LC		B2	
34. Bıyıklı Sumru	<i>Chlidonias hybrida</i> (Pallas, 1811)		19	4,5,6,7,8,9	YG	LC		B2	
35. Şehir Güvercini	<i>Columba livia</i> (Gmelin, 1789)	4	18	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
36. Kumru	<i>Streptopelia decaocto</i> (Frisvaldsky, 1838)	4	15	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
37. Üveyik	<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	3	14	5,6,7,8	YG	LC		B3	EK-II
38. Gugukkuşu	<i>Cuculus canorus</i> (Linnaeus, 1758)		5	5,6,7,8	YG	LC		B2	
39. Kukumav	<i>Athena noctua</i> (Scopoli, 1769)	3	6	1-12.	Y	LC	EK2	B2	
40. Peçeli Baykuş	<i>Tyto alba</i> (Scopoli, 1769)		2	2,4,5,8,9,11	Y	LC		B2	
41. Çobanaldatan	<i>Caprimulgus europes</i> (Linnaeus, 1758)		2	5,6,	YG	LC		B2	

Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Üreme	Birey Sayısı	Gözlendiği Aylar	Alan Statüsü	IUCN	CITES	BERN	MAKK
42. Yalıçapkını	<i>Alcedo atthis</i> (Linnaeus, 1758)		3	1-12.	Y	LC		B2	
43. Arıkuşu	<i>Merops apiaster</i> (Linnaeus, 1758)	2	56	4-9.	YG	LC		B2	
44. Gökuzgun	<i>Coracias garrulus</i> (Linnaeus, 1758)	2	28	4-9.	YG	NT		B2	
45. İbibik	<i>Upupa epops</i> (Linnaeus, 1758)	2	6	4-8.	YG	LC		B2	
46. Yeşil Ağaçkakan	<i>Picus viridis</i> (Linnaeus, 1758)		5	1-12.	Y	LC		B2	
47. Orman Ağaçkakanı	<i>Dendrocopus major</i> (Linnaeus, 1758)	2	5	1-12.	Y	LC		B2	
48. Alaca Ağaçkakan	<i>Dendrocopus syriacus</i> (Heprich & Ehrenberg, 1833)	2	6	1-12.	Y	LC		B2	
49. Küçük Ağaçkakan	<i>Dendrocopus minor</i> (Linnaeus, 1758)		3	2,3,5,7,8,10	Y	LC		B2	
50. Bozkır Toygarı	<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)		100+	5,6,7	YG	LC		B2	
51. Tepeli Toygar	<i>Galerida cristata</i> (Linnaeus, 1758)	4	29	1-12.	Y	LC		B3	
52. Tarla Kuşu	<i>Alauda arvensis</i> (Linnaeus, 1758)		8	2,3,5,7,8,10	Y	LC		B3	EK-1
53. Kır Kırlangıcı	<i>Hirundo rustica</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	3-9.	YG	LC		B2	
54. Kum Kırlangıcı	<i>Riparia riparia</i> (Linnaeus, 1758)	2	100+	4-8.	YG	LC		B2	
55. Pencere Kırlangıcı	<i>Delichon urbicum</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	3-9.	YG	LC		B2	
56. Ağaç İncirkuşu	<i>Anthus trivialis</i> (Linnaeus, 1758)		3	7,8	YG	LC		B2	
57. Çayır İncirkuşu	<i>Anthus pratensis</i> (Linnaeus, 1758)		2	07.Ağu	KG	LC		B2	
58. Sarı Kuyruksallayan	<i>Motacilla flava</i> (Linnaeus, 1758)		8	1-12.	Y	LC		B2	
59. Akkuyruksallayan	<i>Motacilla alba</i> (Linnaeus, 1758)		6	1-12.	Y	LC		B2	
60. Çit Kuşu	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)		12	1-12.	Y	LC		B2	
61. Kızılgerdanm	<i>Erithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)	4	15	1,12.	Y	LC		B2	
62. Bülbül	<i>Luscinia megarinchos</i> (Brehm, 1758)	2	28	4-8.	YG	LC		B2	
63. Ev Kızılkuşu	<i>Phoenicurus ochruros</i> (Gmelin, 1789)		7	2,3.	KG	LC		B2	
64. Dağ Kızılkuşu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> (Linnaeus, 1758)		6	6,7,8	YG	LC		B2	
65. Taşkuşu	<i>Saxicola torquatus</i> (Linnaeus, 1758)		5	6,7,8	YG	LC		B2	
66. Kuyrukkakan	<i>Oenanthe oenanthe</i> (Linnaeus, 1758)	1	5	5,6,7.	YG	LC		B2	EK-I
67. Karakulaklı Kuyrukkakan	<i>Oenanthe hispanica</i> (Linnaeus, 1758)		4	5,6,7	YG	LC		B2	
68. Karatavuk	<i>Turdus merula</i> (Linnaeus, 1758)	1	27	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
69. Ardıç	<i>Turdus pilaris</i> (Linnaeus, 1758)		32	12,1,2,3	KG	LC		B3	EK-I
70. Şarkıcı Ardıç	<i>Turdus philomelos</i> (C.L.Brehm, 1831)		12	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
71. Saz Kamışını	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Hermann, 1804)		9	1-12.	Y	LC		B2	
72. Çalı Ötleğen	<i>Sylvia communis</i> Latham, 1787		6	5,6,8	YG	LC		B2	
73. Bahçe Ötleğen	<i>Sylvia borin</i> (Boddaert, 1783)	3	12	5,6,7,8	YG	LC		B2	
74. Karabaş Ötleğen	<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758)		6	5,6,7	YG	LC		B2	
75. Çıvgın	<i>Phylloscopus collybita</i> (Viellot, 1817)		8	5,6,7,8	YG	LC		B2	
76. Benekli Sinekapan	<i>Muscicapa striata</i> (Pallas, 1764)		22	4-9.	YG	LC		B2	
77. Mavi Baştankarası	<i>Cyanistes caeruleus</i> (Linnaeus, 1758)	2	13	1-12.	Y	LC		B2	
78. Büyük Baştankarası	<i>Parus major</i> (Linnaeus, 1758)	2	15	1-12.	Y	LC		2B	
79. Sariasma	<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)		8	5-8.	YG	LC		B2	
80. Çekirgekuşu	<i>Lanius collurio</i> (Linnaeus, 1758)	1	5	5,6,7	YG	LC		B3	EK-I
81. Büyük Çekirgekuşu	<i>Lanius excubitor</i> (Linnaeus, 1758)		3	6,7,8	YG	LC		B2	
82. Kızılbaşçekirgekuşu	<i>Lanius senator</i> (Linnaeus, 1758)		3	6,7,8	YG	LC		B2	

Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Üreme	Birey Sayısı	Gözlemlendiği Aylar	Alan Statüsü	IUCN	CITES	BERN	MAKK
83. Kestane Kargası	<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	2	24	1-12.	Y	LC			EK-II
84. Saksakağan	<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	4	35	1-12.	Y	LC			EK-II
85. Cüce Karga	<i>Corvus monedula</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	1-12.	Y	LC			EK-II
86. Ekinkargası	<i>Corvus frugilegus</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	1-12.	Y	LC			EK-II
87. Leşkargası	<i>Corvus corone</i> (Linnaeus, 1758)	4	14	1-12.	Y	LC			EK-II
88. Karakarga	<i>Corvus corax</i> (Linnaeus, 1758)		6	2,3,5,7,8,10,11	Y	LC		B2	EK-II
89. Sığırcık	<i>Sturnus vulgaris</i> (Linnaeus, 1758)	2	100+	1-12.	Y	LC			EK-I
90. Ev Serçesi	<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	1-12.	Y	LC			EK-II
91. Ağaç Serçesi	<i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	4	100+	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
92. Bataklık Serçesi	<i>Passer hispaniolensis</i> (Timm, 1820)	4	100+	4-8.	Y	LC		B3	EK-II
93. İspinoz	<i>Fringilla coelebs</i> (Linnaeus, 1758)		100+	1-12.	Y	LC		B3	EK-II
94. Kanarya	<i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1766)		6	5,7,	YG	LC		B2	
95. Saka	<i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758)	4	27	1-12.	Y	LC		B2	
96. Kocabaş	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus, 1758)		4	05-09.	YG	LC		B2	
97. Sarı Kirazkuşu	<i>Emberiza cirrinella</i> (Linnaeus, 1758)		6	4-7.	YG	LC		B2	
98. Çit Kirazkuşu	<i>Emberiza cirrus</i> (Linnaeus, 1758)		5	4-7.	YG	LC		B3	
99. Bataklık Kirazkuşu	<i>Emberiza schoeniculus</i> (Linnaeus, 1758)		12	1-12.	Y	LC		B2	
100. Karabaş Kirazkuşu	<i>Emberiza melanocephala</i> (Scopoli, 1769)		6	5-8.	YG	LC		B2	
101. Tarla Kirazkuşu	<i>Miliaria calandra</i> (Linnaeus, 1758)		29	4-9.	YG	LC		B2	EK-I

Toplam: 101 Tür

Tablo 1 ile ilgili açıklamalar:

Üreme: Araştırma sahasında üreyen kuş türleri. (1. Yeni uçmaya başlamış ya da tüylenmiş yavru, 2. Kullanılan yuva, 3. Yuvada yumurta, 4. Yuvada yavru).

Birey Sayısı: Bir kuş gözlem gününde en fazla sayılan birey sayısı.

Gözlemlendiği Aylar: Kuşların hangi aylarda gözlemlendiğini ifade etmektedir.

Alan Statüsü: Araştırma alanına göre kuşların yerli ya da göçmen olduklarını belirlemektedir (**Y:** Yerli türler; yıl boyunca görülen türler, **YG:** Yaz göçmeni türler; 01 Mart-30 Eylül arası gözlemlenen türler, **KG:** Kış göçmeni türler; 01 Eylül-01 Mart tarihleri arasında gözlemlenen türler).

IUCN: Dünya Korunma Birliği (Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması için Uluslararası Birlik). Nesli Tükenme Tehlikesi Altında Olan Türlerin Kırmızı Listesi (**NT:** Neredeyse tehdit altında: Şu anda tehlikede olmayan fakat yakın gelecekte VU, EN veya CR kategorisine girmeye aday olan türler. **LC:** (Düşük risk): Yaygın bulunan türler).

CITES: Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme. (**EK-1** Nesilleri tükenme tehdidi ile karşı karşıya bulunan ve bu nedenle örneklerinin ticaretinin

sıkı mevzuata tabi tutulması ve bu ticarete sadece istisnai durumlarda izin verilmesi zorunlu olan türleri içerir. **EK-2** Nesilleri mutlak olarak tükenme tehdidiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek amacıyla ticaretleri belirli esaslara bağlanan türleri içerir.).

BERN: Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (**B2:** Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri. **B3:** Korunması Gereken Hayvan Türleri.)

MAKK: Merkez Av Komisyonu Kararı. (**EK-I:** Merkez Av Komisyonunca Koruma Altına Alınan Av Hayvanları. **EK-II:** Merkez Av Komisyonu Tarafından Avına Belli Edilen Sürelerde İzin Verilen Av Hayvanları).

Tartışma ve Sonuç

Dünyada 9856 kuş türü, Türkiye'yi de sınırları içerisine alan Palaearktik Bölge'de 937 kuş türü ve Türkiye'de 463 kuş türü bulunmaktadır (Birdlife International 2008, Kirwan ve ark. 2008). Bu kıyaslama Türkiye'nin kuşlar bakımından zenginliğini gösterir. 101 kuş türünü barındıran araştırma alanı çok küçük bir bölgeyi kapsamaması ve kuşlar için yeteri kadar uygun habitatı barındırmamasına rağmen kuş faunası bakımından fakir olduğu söylenemez. Türkiye faunası

ile karşılaştırıldığında, Türkiye kuşlarının % 21.8'ini oluşturmaktadır. Eğer Araştırma alanında uygun bitki çeşitleriyle ağaçlandırma yapılabilirse, özellikle su kuşları başta olmak üzere kuş türü sayısının artma olasılığı yüksektir.

Sonuç olarak Tablo 1 incelendiğinde araştırma sahasında tespit edilen 101 türün çoğunluğunun çeşitli derecelerde tehdit altında olduğu göze çarpmaktadır. Araştırma sahasındaki en önemli tehdit, Baraj Gölü çevresindeki ağaçların kesilerek kuşların barınma, beslenme ve üreme alanlarının yok edilmesidir. Bunun dışında, yasak avcılığın yoğun bir şekilde yapılması da başka bir tehdit unsurunu oluşturmaktadır. Son zamanlarda tüm Türkiye'de yaygınlaşan rüzgar enerji santrallerinin bu bölgede de artması kuşlar üzerinde tehdit oluşturabilecek diğer bir önemli ögedir. Araştırma alanında 101 kuş türünün bulunması ve bunlardan 32 türün üremesi bölgeyi kuşlar açısından önemli kılmaktadır. Bu nedenle araştırma bölgesine mutlaka koruma statüsü verilmesi gerektiği inancındayım.

Kaynaklar

1. BERN. 1993. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. (<http://www.google.com.tr/books>. Güncelleme: 15.10.2014).
2. Biby, C.J. 2004. Bird Diversity Survey Methods. Oxford University Press, , Oxford, 1-15 s.
3. BIRDLIFE INTERNATIONAL. 2008. State of World's Birds: Indicators for Our Changing World., Birdlife International Cambridge, UK. (<http://www.birdlife.org/datazone/sowb>. Güncelleme: 14.29.214).
4. Bruun, B., Delin, H. & Svenson, L. 1990. Der Kosmos-Vogelführer. Die Vögel Deutschlands und Europas. Franckh'sche Verlagshandlung, W.Keller Co., Stuttgart, 1-319 s.
5. CITES. 2004. The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora Appendices I, II and III. valid from 14 September 2014. (<http://www.cites.org/eng/app/index.php>. Güncelleme:14.09.214).
6. Gooders, J. 1995. Larousse Field Guide to the Birds of Britain and Europe (Larousse Field Guides), Kingfisher Publications PLC; Reprint edition, 256 sayfa, (28 Sep 1995)
7. Hagemeyer, W.J.M. & Blair, M.J. 1997. The EBCC European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & AD Poyser, London, 903 s.
8. Hasbenli, A. 2006. İğneada Faunası Kesin Rapor. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi, Ankara, 39 s.
9. Heinzel, H., Fitter, R. & Parslow, J. 2002. Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları (Kuzey Afrika ve Ortadoğu Dahil). Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul, 384 s.
10. IUCN. 2014. The IUCN Red List of Threatened Species. (<http://www.iucnredlist.org/> Güncelleme: 13 September 2014).
11. Kaya, M. & Kurtonur, C. 1989. Bird Species (Aves) of Edirne. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 38 (3): 105-115.
12. Kaya, M. & Kurtonur, C. 1994. Bird Species (Aves) of Mert and Erikli Lakes (Kırklareli-İğneada). XII. Ulusal Biyoloji Kongresi Tebliğleri, Edirne, Cilt IV, 252-258.
13. Kaya, M. 1998. The Importance of Mert and Erikli Lakes (Kırklareli-İğneada) Regarding Bird Fauna and Some Ecological Problems. Ekoloji Çevre Dergisi, 7 (27): 15-18.
14. Kaya, M. & Kurtonur, C. 2000. The Importance of Gala Lake of Surrounds Regarding Ornitho – Fauna and Some Ecological Problems. XV.Ulusal Biyoloji Kongresi (Uluslararası Katılımlı). Çevre ve Ekoloji Sektörünü. 5-9 Eylül 2000, Ankara.
15. Kaya, M. 2004. First Record of the White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*) from European Part of Turkey. Pakistan Journal of Biological Sciences 7(6): 1076-1077.
16. Kaya, M. 2004. The Importance of Meric Delta (Edirne) Regarding to Ornithofauna and some Ecological Problems. 1st International Eurasian Ornithology Congress, 8-11 April 2004 Antalya /Turkey.
17. Kaya, M. 2012. İğneada Longoz Ormanları (Yıldız Dağları) Milli Parkı'nda Ornitolojik gözlemler. 21.ulusal Biyoloji Kongresi, 03-07 Eylül 2012. Ege Üniv. İzmir, Türkiye.
18. Kaya, M. & Özkan, B. & Hacet, N. & Okyar, Z. 2009. Review of Fauna Research and Inventories Made in the Yıldız Mountains. Prepared for the Yıldız Mountains Biosphere Project of the General Directorate of Nature Conservation and National Parks, Kırklareli. Yayınlanmamış proje raporu, Ankara. 14 pp.
19. Kaya, M., Yurtsever, S. & Kurtonur, C. 1999. Trakya Ornito-faunası üzerine araştırmalar I. Turkish Journal of Zoology. 23: 781-790.
20. Kaya, M., Kurtonur, C. 2003. Investigations On The Ornitho - Fauna of Gala Lake And Its Surroundings (Edirne). Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 4 (2): 169-179.
21. Kirwan, G., Welch, H., Demirci, B., Boyla, K.A., Castell, P., Özen, M. & Marlow, T. 2008. The birds of Turkey. Cristopher Helm Publishers Ltd., London, 512 pp.
22. Kumerloeve, 1970. H. Anadolu ve Trakya Bölgesi Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası, 35 (3-4): 85-160.
23. MAKK. 2014-2015 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararı. Orman ve Su İşleri Bakanlığının 20.05.2014 tarih ve 13 no'lu kararı.
24. Simenov S.D., Micev T.M. & Nankiniv D.N. 1990. Fauna Bulgarica. 20. Aves. Part 1. In Aedibus Academiae Scientiarum Bulgarica. Sofia 350 pp.
25. UDGP. 2004. Gala Gölü Milli Parkı, Analitik Etüt Raporu. 561 sayfa. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Ankara.

26. Yarar, M. & Magnin, G. 1997. Türkiye'nin Önemli Kuş Alanları. DHKD Yayınları, İstanbul, 313 s.
27. Özkan, K. 2010. Yıldız Dağları'nda Kuş Çeşitliliği ve Dağılımı. AGRER-Agriconsulting-AGRIN, Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara). Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Rapor Serisi No.6. 64 s.
28. Sözen, M. & Karataş, A. 2010. Yıldız Dağları'nın Faunası (YMBP). AGRER-Agriconsulting-AGRIN Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara). Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Rapor Serisi No.4., 147 s.
29. Zal, N. 2006. Aşağı Meriç Taşkın Ovası'nın Biyosfer Rezervi Olarak Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma, A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, yayınlanmamış doktora tezi,173s.

